

Голова Європейського парламенту Роберта Мецола
Промова на неформальній зустрічі глав держав та урядів
Нікосія (Кіпр), 24 квітня 2026 року

Дякую, пане Голово Кошто, і пане Президенте Христодулідесе, за організацію цієї дискусії і за ваше лідерство в ці складні часи.

Доброго ранку всім!

Сьогодні я хочу зупинитися на трьох питаннях. Перше — наша відповідь на економічні наслідки кризи на Близькому Сході. Друге — оцінка Європарламентом дорожньої карти «Одна Європа, один ринок». І третє — Багаторічні фінансові рамки.

Але перш ніж почати, я хочу привітати ухвалення 20-го пакету санкцій і виділення Україні кредиту на суму 90 мільярдів євро, за який проголосував Парламент і який набув чинності два місяці тому. Я розумію, що наша увага зосереджена на Близькому Сході, але у світі, який стає все більш нестабільним, лідерство вимірюється здатністю діяти в умовах однієї кризи, не відвертаючись від іншої. І ми це доводимо.

Що підводить мене до першого питання: ціни на енергоносії та ситуація на Близькому Сході.

Хоча перемир'я вже триває сімнадцять днів, воно крихке — ми всі це бачимо — але воно створює умови для переговорів, і його потрібно зберегти. Я зустрілася з Радою співробітництва арабських країн Перської затоки, зокрема з її Генеральним секретарем, щоб запропонувати підтримку Європейського парламенту. І я знаю, що сьогодні ви також зустрінетеся з ним та регіональними партнерами. Нікосе, Кіпр є маяком Європи в регіоні, і головування Кіпру є важливим мостом, що з'єднує нас з Близьким Сходом.

Ми всі прагнемо одного: швидкого і тривалого закінчення війни — такого, що забезпечить права, гідність і свободу іранському народу, врахує занепокоєння щодо ядерної та балістичної ракетної програм Ірану та його підтримки проксі-сил, а також покладе край перешкодам в Ормузькій протоці. І все ж ми бачимо, як іранський режим проводить свавільні страти і затримує дисидентів, зокрема лауреатку Нобелівської премії Наргес Мохаммаді, яку в лютому знову засудили до семи з половиною років ув'язнення. Важливо, щоб ці люди та їхні сім'ї знали, що Європа про них не забула.

Свободу судноплавства необхідно відновити, і я вітаю збільшення коаліції партнерів, які співпрацюють у цьому напрямку і демонструють здатність Європи розбиратися з кризою, яку ми не провокували, але змушені розв'язувати. І тут ми знову бачимо, наскільки важливо для нас мати чітку стратегію щодо статті 42.7 як частини нашого інструментарію у сфері європейської оборони та безпеки.

Щодо цін на енергоносії: я ознайомилася з пропозиціями Єврокомісії і погоджуюся, що нам потрібна тимчасова та цільова допомога. І швидко. Але, реагуючи на сьогоднішні виклики, не можна відмовитися від того, що працює на майбутнє. Не варто лагодити те, що не зламане.

Правила заповнення газових сховищ, які ми запровадили чотири роки тому, стабілізували ринки, зміцнили довіру та покращили співпрацю між державами-членами.

А наш крок до диверсифікації енергетики та зменшення залежності вже дає результати. Найкраще сьогодні тримаються ті країни, які мають більшу частку відновлювальної енергії, потужнішу ядерну галузь і меншу залежність від газу.

Усе це не трапилося випадково. Це результат наших свідомих рішень, які ми ухвалили, щоб стати більш стійкими, незалежними і менш вразливими до потрясінь. Наша довгострокова стратегія себе виправдала. І ми повинні її дотримуватися.

Це означає більше інвестицій в інфраструктуру, щоб стратегія спрацювала. Парламент вже просувається в роботі над Пакетом мереж, який модернізує наші мережі для підтримки більш чистої та децентралізованої енергетики. І я очікую, що ми завершимо цю роботу у другій половині року. Те, як ці пропозиції будуть сприйняті, має значення для безперервної діяльності законодавчого процесу.

Це також означає бути відкритими до різних способів внутрішнього виробництва електроенергії. Стратегія Єврокомісії щодо малих модульних реакторів і вдосконалених модульних реакторів — це крок у цьому напрямку. На ній наполягав Європейський парламент, і ми готові діяти швидко, щоб реалізувати її.

Друге питання: дорожня карта «Одна Європа, один ринок».

У лютому в Олден-Бізені ми домовилися, що на Європейській раді в березні ухвалимо рішення і встановимо терміни. Настав час перетворити обіцянки на конкретні дії.

Я вдячна Єврокомісії та Раді ЄС за співпрацю у фіналізації цієї дорожньої карти. Враховуючи обставини, я думаю, наші команди спрацювали швидко і ефективно. Хоча процес міг би бути кращим і тривалішим. Деякі політичні фракції також хотіли б більше уваги приділити інвестиціям, житлу, цифровізації, соціальному виміру та необхідності вирішення питання національних бар'єрів і надмірного ускладнення правил.

Попри це, карта амбітна, вона зміцнює нашу здатність протистояти потрясінням і відповідає цілям, визначеним нами у Спільній декларації. Це приклад того, як Європа реагує на свої потреби.

Щодо пріоритетних файлів у дорожній карті: Європейський парламент виконає своє завдання. І ми виконаємо його якісно. Але нам також потрібен простір — і довіра — щоб належним чином виконувати нашу роботу з демократичного нагляду та легітимності. 720 євродепутатів з більш ніж 200 політичних партій не затверджують і ніколи не будуть сліпо затверджувати рішення.

Тепер у нас є орієнтовні строки для пріоритетних завдань і політичне зобов'язання, що ми будемо робити все можливе, щоб виконати їх у повній відповідності до законодавчого процесу. Це дуже важливо. Проте є пакети документів, які ще навіть не були запропоновані. Тому я хочу наголосити, що Європейський парламент не погодиться працювати під тиском, якщо пропозиції не надійдуть вчасно і не будуть добре підготовлені. Амбіції — це добре, але важливо не втрачати зв'язку з реальністю. Це наш обов'язок перед громадянами.

Я вже говорила: більшість людей сприймають Європу як єдину систему і судять її за одним критерієм — чи досягає вона результатів. Тож ми маємо працювати пліч-о-пліч.

І це підводить мене до третього і останнього питання: Багаторічні фінансові рамки.

Минулого тижня члени Комітету Європейського парламенту з питань бюджету переважною більшістю схвалили нашу переговорну позицію щодо наступного довгострокового бюджету. Наступного тижня відбудеться голосування на пленарній сесії. Це дозволить нам розпочати переговори з Радою ЄС, щойно вона затвердить свій мандат. Тобто вже у квітні ми матимемо чітку позицію, знатимемо, чого прагнемо, і будемо готові.

Перш ніж ми продовжимо, я б хотіла прояснити два моменти. По-перше, наша доповідь комітету не ставить під сумнів загальну структуру нового бюджету. Ми підтримуємо посилення уваги до конкурентоспроможності та оборони. Але ми закликаємо вас бути відкритими до ідеї нових власних ресурсів. І по-друге, ми не можемо перекладати старі борги на нові покоління. Щодо NextGenerationEU: треба запобігти тому, щоб виплати та проценти обмежили наші майбутні амбіції. Ще раз наголошую: короткострокові рішення не повинні створювати довгострокові проблеми.

І на завершення: Європа не може жити в новій ері за старими правилами. Нинішній бюджет був розтягнутий до критичної точки через кризи, до яких він не був пристосований. Ми його адаптували, але очевидно, що він не безмежний. Не можна й надалі реагувати на мінливий світ застарілими засобами. Зараз нам потрібен бюджет, який відповідає сучасним реаліям, який здатний забезпечити результат там і тоді, коли це найбільше необхідно.

Дякую!